

Nie z własnej inicjatywy

■ **Czy zarząd dróg miejskich (ZDM), dochodząc roszczeń z tytułu opłaty za parkowanie na drodze publicznej, może żądać od pracodawcy danych osobowych użytkownika pojazdu służbowego?**

O ile ZDM może pozyskiwać dane właściciela pojazdu z Centralnej Ewidencji Pojazdów (CEP), o tyle już – występując jako organ egzekucyjny – nie jest uprawniony do ustalania danych osobowych osoby parkującej samochód. Dane użytkownika mogą zostać udostępnione przez właściciela pojazdu służbowego, na którego wystawiono opłatę, gdy ten zechce udowodnić, że pojazd był używany innej osobie.

ZDM może wykonywać swoje zadania, kierując się w szczególności postanowieniami ustaw: z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, z 21 marca 1985 r. o drogach publicznych oraz z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, a także na podstawie statutu regulującego jego funkcjonowanie.

Dopuszczalność tworzenia stref płatnego parkowania przez radę gminy na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), ustalania wysokości stawek opłat za parkowanie w takiej strefie, sposobu jej pobierania oraz naliczania opłaty dodatkowej za nieuiszczenie opłat za parkowanie przewidują przepisy ustawy o drogach publicznych.

W razie niezapłacenia opłaty parkingowej obowiązek jej zapłaty – co do zasady – obciąża właściciela pojazdu, gdyż to na ogół on jest korzystającym z drogi. Zgodnie bowiem z art. 140 Kodeksu cywilnego, osobą, która może swobodnie rozporządzać rzeczą (tu: samochodem), jest jej właściciel i to on odpowiada za czynności i działania związane z jej użytkowaniem (w tym przypadku zajmowanie miejsca parkingowego), a jeżeli właściciel nie rozporządzał samochodem w określonym miejscu i czasie, to winien wskazać osobę, która z niego korzystała.

Jednocześnie ZDM, jako podmiot egzekwujący należną, nieuiszczoną opłatę dodatkową za parkowanie w strefie płatnego parkowania, ma prawo – w celu ustalenia właściciela pojazdu – pozyskiwać dane z CEP-u. Zgodnie bowiem z art. 80c Prawa o ruchu drogowym, dane lub informacje zgromadzone w tej ewidencji udostępnia się m.in. administracyjnym organom egzekucyjnym, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań.

Jednocześnie, jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w wyroku z 11 sierpnia 2010 r. (sygn. akt III SA/Po 149/10), „organ egzekucyjny nie jest przy tym zobowiązany do prowadzenia specjalnego postępowania wyjaśniającego, dążącego do precyzyjnego ustalenia osoby korzystającej z drogi pub-

licznej przez zaparkowanie samochodu, ponieważ na prowadzenie tego postępowania nie pozwala mu art. 29 §1 Ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zakazujący organowi badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Z tego powodu organ ma prawo domniemywać, co do zasady, że korzystającym z dróg publicznych był właściciel pojazdu, a ten z kolei może dochodzić swych racji (w przypadku, gdy wskazuje na istnienie innego podmiotu korzystającego z samochodu) poprzez podniesienie w toku postępowania egzekucyjnego zarzutu błędu co do osoby zobowiązanego. Organ egzekucyjny jest wobec tego uprawniony do stosowania domniemania faktycznego, zgodnie z którym za zobowiązanego do zapłaty uważa się właściciela pojazdu aż do chwili, gdy ten zwolni się z obowiązku, wskazując faktycznego użytkownika samochodu. (...) Zatem to na właścicielu pojazdu spoczywa wobec tego ciężar udowodnienia faktu, z którego wywodzi on korzystne dla siebie skutki prawne”.

Skoro więc ZDM w egzekwowaniu opłat za parkowanie nie ma prawa badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, to nie może z własnej inicjatywy żądać od pracodawcy danych użytkownika pojazdu, który nie dokonał opłaty za parkowanie.

dr Wojciech Rafał Wiewiórowski
Generalny Inspektor
Ochrony Danych Osobowych

Tytuł od redakcji